

PÕLLUMEHE e-UUDISED

3/2008 (17)

VÄLISUUDISED

Seemned ja väetised: peamised majanduskasvu objektid

Veel paar aastat tagasi oleks investorile jutt sellest, et mõni väetistega tegelev ettevõtte võiks Wall Streeti lemmikute hulka kuuluda, heal juhul naljakana tundunud. Praeguseks on olukord palju muutunud. Põllumajandus on maailma börsidel üks väheseid eredamaid valdkondi, mis kasvab stabiilselt ja suhteliselt riskivabalt. Headeks näideteks on sellised väetise- ja seemnetootmissettevõtted nagu Potash Corp of Saskatchewan (145%), Monsanto (87%) ja Mosaic (280%!), mille aktsiate kolmekohaline aastane juurdekasv on juba reegliks saanud.

Põllumajandusettevõtete kiire tõusu peamiste põhjustena näevad eksperdid üha kasvavaid teraviljahindu ning suurenevat vajadust etanooli järele. Suurte turgude (Hiina, India ja Brasiilia) majandusliku olukorra paranemine põhjustab suuremat nõudlust ning see omakorda põllumajandustoodete hinnatõusu. Kuna uute leiutiste osakaal on mainitud valdkondades suhteliselt vähe arenenud, siis on seemne- ja väetisetootjatel piisavalt ruumi hindade tõstmiseks ja kasvatajad on sellises turuolukorras valmis ka maksma.

Allikas: www.usnews.com

Tuulekaera vastu nisupõllul

Teraviljakasvatuse laienemise valguses on meie põldudel üheks enam peavalu valmistavaks umbrohuks tuulekaer. Tuulekaera vastase levinud kemikaali Axiali veelgi efektiivsemaks toimimiseks on Syngenta läbi viinud hulgaliselt põld- ja laborikatseid. Olulisemateks teguriteks on õige pritsimise aeg ning teostamisviis. Erinevatest Syngenta katsetest on selgunud, et optimaalseimaks herbitsiidi kasutamise ajaks on põhikultuuri 25-30 kasvufaas (5 kuni 9 või enam võrset). Selleks ajaks peaksid kõik tuulekaerad olema idanenud ning kultuuri lehestik võimaldab veel herbitsiidil sihtmärgini jõuda. Katsetes andis Axial 100% tuulekaera kontrolli, võrreldes 96% Fenoxapropi puhul. Ka hilisemate pritsimise korral oli Axial tõhusam (vastavalt 95%, 86%), levides mööda tuulekaera võrset edasi ning hävitades taime täielikult.

Pritsimisviisi seisukohast tuuakse välja veel järgmised olulised parameetrid: Poomi kõrgus (50 cm, mitte kõrgem kui 70 cm), rõhk (2,0 bar), veekogus (100 l/ha), Amistari pihusti kasutamine (vähendab herbitsiidi hajumist). Samuti soovitatakse herbitsiidi toime efektiivsuse huvides kiirust mitte ületada (optimaalne 12 km/h).

Allikas: www.fwi.co.uk

Valguse erinev peegeldumine taimlehtedelt võimaldab varakult pritsimisvajaduse üle otsustada

Tihti on põllul taimekahjurite ja haiguste silmaga märkamise hetkel juba pritsimisega liiga hiljaks jäänud. Texase AgriLife'i keskuse entomoloog dr Christian Nansen näib olevat leidnud kiirema lahenduse. Kasutades oma uuringutes hüperspektraalkaamerat, määrab Nansen, kui suur ja milline osa valgusest taimlehtedelt tagasi peegeldub. Ta selgitab oma avastust teooriaga, et haiguse või kahjuri korral läheb taim stressi ning sellest tingitud muutused metabolismis põhjustavad ka märgatavalt erinevaid valguse peegeldusomadusi. Näiteks juuremädanikuga nakatumise korral on taimed visuaalsete kahjustuste tekkimise ajaks peaaegu surnud, kuid varasema avastamise korral oleks võimalik haigust põhjustavat seent veel töödelda. Dr Nanseni uurimisrühm tegeleb hetkel kõikvõimalike haigete ja tervete taimede spektrite kogumisega ning erinevusi kirjeldavate algoritmide leidmisega. Tehnoloogilise lahendusena pakutakse põllupinda jäädvustava kaamera kinnitamist tavapõllumasinade külge.

Allikas: www.agnews.tamu.edu

FOTO

Efektiivsemaid mooduseid biomassist energiat saada

Piltidel on Iiri päritoluga teadlase Robert Flanagani disainitud biomassi pürolüüsi ahi, kus tooraineks kasutatakse kuivatatud maisitõlvikuid, mida põletatakse 450-500° C juures hapniku puudumisel. Protsessi tulemusena saadakse taimsest materjalist küttena kasutatavat bioõli, vesinikku ja biosütt, mis ei saasta keskkonda, erinevalt tavalisel põlemisel eralduvast süsinikdioksiidist. Kuna biosüsi sisaldab ammoniaagi kujul lämmastiku, kasutatakse seda lisaks füüsikaliste omaduste parandamisele ka mulla viljakuse tõstjana.

Allikas: www.terrapreta.bioenergylists.org

“Terra preta” – tähendab portugali keeles “must muld” ning selle all mõeldakse tavaliselt Amazonase piirkonna antropogeense tekkega väga viljakaid musti muldi. Selliseid muldi iseloomustab eriti kõrge söesisaldus, taimsete ja loomsete jäätmete sisaldus. Sellised mullad on väga tundlikud leostumise suhtes. Tänapäevaste katsetega biosöe baasil muldi rikastada on saanud oma idee just mitme tuhande aasta tagusest Lõuna-Ameerikast. Uuringute tulemusena on biosöe positiivsete omadustena toodud head toitainete sidumisvõimet, mulla mikrobiaalse elustiku tervendamist ja mullavee head sidumisvõimet.

INTERNETIST

Maailma toiduainete turg toetub peamiselt 150 kultuurtaimele, kuid väidetavalt kasutatakse erinevates piirkondades kokku ligikaudu 7000 taimeliigi saadusi.

Internetilehekülj www.icuc-iwmi.org (*International Centre of Underutilised Crops - ICUC*) on pühendatud just sellistele kultuuridele, mida on traditsiooniliselt toidu, loomasööda, kiu, õli, ravimite jms saamiseks kasvatatud, kuid mis pole kunagi või praegu enam laiemalt kaubeldavate kultuuride hulgas. ICUC peab oma ülesandeks propageerida alakasutatud kultuuride kasulikke omadusi, mitmeid rakendusvaldkondi ning aidata leida võimalusi nende paremaks turustamiseks. Mahukal internetilehel on palju infot ka kõikvõimalike toetuskeemide kohta, mis aitavad nende vähekasutatud kultuuride laiemaks kasutusele võtmiseks vajalike tootearengu etappe rahastada. Ehk on siit midagi ka Eesti põllumehel kõrva taha panna.

EESTI

Põllumehed ja teadlased kohtusid Jõgeva SAI aastaseminaril

Jaauari viimasel päeval Jõgeva kultuurikeskuses asetleidnud Jõgeva Sordiaretuse Instituudi viimase aja tegemisi kokkuvõttev "Aastaseminar 2008" on paljude põllumajandustootjate seas väga populaarseks saanud ning ka seekordset konverentsi ilmestas lai praktilise väärtusega teemade ring. Lisaks kahte ossa jagatud suuliste esinemiste sessioonile oli üritusel üles pandud kümnekond stendiettekanne, milles tavapärasest enam oli puudutatud bioenergia teemat. Käsitleti näiteks talirüpsi, päideroo ja erinevate teraviljade bioenergiaks kasvatamise võimalusi. Meeldiva vaheldusena oli külastajatel võimalus ka mitmeid tooteid ise proovida. Eesti sojatoodete boksis oli valida võileivamäärdeid, tofu-juustu jm, Mooste katsejaama laua juures pakuti lisaks lina- ja kanepiõliledele ka vastavate seemnete jahudest valmistatud kukleid ning kotlette.

Ettekannete sessioone lahutava pausi ajal sõlmiti Jõgeva SAI ja Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja vahel koostööleping, mille kaudu soovitakse teadlaste uusi teadmisi nende reaalsete kasutajateni vahendada senisest efektiivsemalt.

Huvilised, kellel polnud võimalik sel aastal seminaril osaleda, saavad suurema osa ettekannete ning üritust kajastava pildimaterjaliga tutvuda sordiaretusjaama kodulehel aadressil

www.sordiaretus.ee/index.php?pid=1674&pageHeader=Aastaseminar%202008